

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО АКТИВІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

І.П. Петрова, к.е.н.

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ

В Україні склалася складна ситуація із реалізації державно-приватного партнерства (ДПП), зокрема із залучення приватних інвестицій. За інформацією Міністерства економічного розвитку і торгівлі в Україні станом на 1 січня 2017 р. реалізувалося 186 проектів державно-приватного партнерства [1]. Найпоширенішою формою співробітництва між державним та приватним секторами є концесія (83 % від загальної кількості). Галузевий розріз за видами економічної діяльності свідчить, що, в основному, це надання житлово-комунальних послуг, а саме: оброблення відходів (112 проектів, що становить 60,5 % від загальної кількості); збір, очищення та розподілення води (37 проектів, що становить 20 % від загальної кількості); виробництво, транспортування і постачання тепла (6 проектів, що становить 3,2 % від загальної кількості); виробництво, розподілення та постачання електричної енергії (5 проектів, що становить 2,7 % від загальної кількості) [1]. На сьогодні за процедурою, передбаченою Законом України «Про державно-приватне партнерство», укладено лише один договір про спільну діяльність [2].

Для зміни наявної ситуації доцільно вжити таких заходів, які дозволять прискорити практичне запровадження.

Для розвитку інституціонального середовища розробки і реалізації державно-приватного партнерства:

- утворити фінансові інститути розвитку ДПП для інвестування і гарантування приватних інвестицій (Банку розвитку України, Інвестиційний фонд України, Венчурний фонд України);
- сприяти утворенню нефінансових інститутів розвитку ДПП (інформаційних, консультаційних, методичних, організаційних, експертних та інших організацій);
- утворити експертний орган розвитку ДПП для проведення незалежної експертизи фінансово-економічного обґрунтування, перевірки і оцінки проектів ДПП на предмет відповідності цілям і завданням державної політики, розподілу ризиків і таке інше.

Для розвитку управління і організації ДПП:

- утворити єдиний спеціалізований орган з формування, реалізації і моніторингу проектів ДПП.

Для удосконалення механізму реалізації проектів ДПП:

- усунути недоліки і спростити процедури надання державної підтримки реалізації проектів ДПП.
- розробити систему управління у сфері державно-приватного партнерства з чітким розподілом повноважень між органами державної влади у рамках підготовки і реалізації проектів ДПП та координацією їх діяльності;
- запровадити контроль і моніторинг здійснення проекту ДПП як заключного етапу механізму реалізації партнерської взаємодії держави та приватного сектору в системі управління;
- для ефективного управління у сфері державно-приватного партнерства забезпечити залучення кваліфікованих спеціалістів на основі організації підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів, сформувавши для цього навчальні програми для державних службовців.

Для удосконалення механізму реалізації проектів ДПП:

- створити єдину інформаційну систему щодо потенційних та діючих об'єктів ДПП на державному, регіональному та місцевому рівнях;
- розробити систему критеріїв відбору проектів на попередньому ідентифікаційному дослідженні відбору проектів;
- розробити стандартизовану аналітичну модель оцінювання проектів ДПП на базі концепції компаратора державного сектору;
- удосконалити критерії проведення оцінки конкурсних пропозицій;
- підготувати пропозиції щодо усунення недоліків і спрощення процедури надання державної підтримки реалізації проектів ДПП;
- удосконалити механізми фінансування проектів державно-приватного партнерства;
- розвинути систему управління ризиками;
- проводити методичне та консультативне супроводження в рамках реалізації ДПП.

Реалізація запропонованих пропозицій сприятиме активізації та розвитку державно-приватного партнерства в Україні.

Перелік посилань:

1. Довідка щодо результатів здійснення ДПП [станом на 01.01. 2017 р.] [Електронний ресурс] / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ed00a2ba-480a-4979-84eb-d610a0827a8c&title=ZagalniiOgliad>.

2. Про державно-приватне партнерство [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА

К.П. Побоча, к.е.н.

Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь

Здійснення інвестиційної діяльності страховими компаніями зарубіжних країн переконливо доводить взаємовигідність як для розвитку страхового ринку країни так і для розвитку економіки країни в цілому. Інвестування вважається основним видом діяльності у практиці страхових компаній економічно-розвинених зарубіжних країн та демонструє високий рівень надходження прибутків. Інвестиційний потенціал вітчизняного фінансового ринку використовується дуже слабо. Для розвитку вітчизняної економіки вкрай важливим є залучення інвестицій. Страхові компанії можуть стати надійним джерелом постачання інвестиційних ресурсів в економіку країни та сприятимуть її ефективному розвитку.

Актуальність дослідження теми фінансового потенціалу інвестиційної діяльності страхових компаній підкреслюється зацікавленістю зарубіжних та вітчизняних науковців та практиків у пошуку перспективних напрямів розвитку. Даній тематиці присвячували наукові праці: Базилевич В.Д., Брігхем Є.Ф., Гавриляк Т.С., Науменкова С.В., Онишко С.В., Рекуненко І.І., Рейтман Л.І., Хемптон Д.Д. та інші.

Вивчаючи фінансовий потенціал інвестиційної діяльності страхових компаній провідних країн світу, можна переконатись в тому, що вони свої активи спрямовують в міжнародні корпоративні цінні папери, акції, державні та муніципальні цінні папери. Активними учасниками на фінансовому ринку є компанії зі страхування життя, оскільки у них в розпорядженні є значні обсяги фінансових ресурсів. На страховому ринку США більш як три чверті всіх інвестиційних вкладень становлять державні (49 %) та недержавні (27 %) цінні папери, рейтинг яким присвоюють провідні рейтингові агентства, а частка грошових коштів становить менше ніж 5 % від загальної структури активів страхових компаній, [1, с. 254].

Ключовими фактами, які стримують розвиток інвестиційної діяльності вітчизняних страхових компаній, є:

- недостатність інформації для прийняття рішень;
- низка дохідність інвестицій;
- недостатність висококваліфікованих фахівців в даному напрямку діяльності;
- високий рівень корумпованості;
- значна ризикованість здійснення інвестиційних операцій;
- зарегульованість ринку;
- обмежена кількість інвестиційних інструментів;
- економічна та політична нестабільність в країні;
- законодавчі колізії;
- низька ліквідність, [2, с. 670].

Нажаль наша держава не стимулює розвиток інвестиційних процесів в цілому, та здійснення інвестиційної діяльності страхових компаній зокрема. Про це свідчить стрімке скорочення бюджетного фінансування капітальних інвестицій державного бюджету (за рахунок коштів державного бюджету у 5 разів), [3, с. 177]. Це означає, що надходження від міжнародних фінансових організацій, які залучаються для розвитку та підтримки життєдіяльності країни, використовуються не за цільовим призначенням. Сьогодні матеріальної підтримки потребує не лише реальний сектор економіки але й фінансовий. Для стимулювання інвестиційної діяльності вітчизняними страховими компаніями необхідно, в першу чергу, створити належні умови для розвитку економіки країни. Ефективна діяльність фінансового сектору неможлива без належного розвитку вітчизняного реаль-